

ЕКОСОЗОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН, ЩО МІСТЯТЬ ГЛІКОЗИДІВ

*Мосійчук В.В. студентка 1 курсу
Житомирського державного університету імені Івана Франка
Хом'як І.В. доцент, науковий керівник
м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 51
Україна
ecosystem_lab@ukr.net*

Глікозидами називається група природних біологічно активних речовин, що проявляють вибіркову кардіотонічну дію на серцевий м'яз. Враховуючи, що у всьому світі серцево-судинні захворювання займають перше місце в загальній структурі захворювань, ця група речовин в арсеналі медичних засобів має першорядне значення. Лікарські рослини служать єдиним джерелом отримання серцевих глікозидів. Рослини, що містять серцеві глікозиди, ростуть як в дикому вигляді (конвалія травнева), так і культивуються (жовтушник). Глікозиди, на відміну від алкалоїдів, речовини нестійкі, швидко розщеплюються ферментами (ензимами), які містяться в цій рослині, і так само швидко розкладаються в присутності води, після чого втрачають свої лікувальні властивості. Навіть в одній рослині може міститися кілька видів глікозидів. Найбільше поширення мають О-глікозиди, вони відрізняються великою різноманітністю, що обумовлено характером цукру і агліконів, що визначає їх фармакологічна дія. Вони збуджують апетит, виявляють місцеве подразнюючу дію, агресивні проти патогенних мікроорганізмів, що викликають запалення шкірних покривів, здатні активізувати серцевий м'яз (глікозиди наперстянки)

За цими ознаками оксіглікозиди розділені на групи:

- Ціаногенні глікозиди, агліконів яких є сполуки, що містять синильну кислоту;
- Серцеві глікозиди, агліконів яких представляють собою карденоліди і буфадієноліди;
- Сапоніни, агліконів яких служать тритерпенові і стероїдні з'єднання;
- Антраглікозиди, глікозиди, агліконів яких є похідні антрацену;
- Глікозиди-гіркоти, глікозиди, що входять до складу рослин, що застосовуються як полин!
- Флавоноїдних глікозиди;
- Глікоалкалоїди, агліконів яких є азотовмісні стероїдні з'єднання.

Розглянемо дію глікозидів на прикладі конвалії.

З глікозидів конвалії найбільш вивчений конвалотоксин. За біологічною активністю в експерименті конвалотоксин перевершує інші серцеві глікозиди.

При внутрішньовенному введенні конвалотоксин проявляє швидку і сильну дію на серцеву діяльність. При введенні під шкіру він діє повільніше і менш активно. Ефективність препарату помітно зменшується при прийомі всередину: глікозиди конвалії поволі всмоктуються і швидко руйнуються в шлунково-кишковому тракті. Конвалія володіє слабо вираженими кумулятивними властивостями і найменшою в порівнянні з іншими рослинами, що містять серцеві глікозиди, токсичністю. Глікозиди конвалії проявляють сечогінну дію. Цей препарат проявляє також заспокійливу дію.

Лікарські засоби. Настоянка конвалії разом з настоянкою пустирника, валеріани; «Корглікон» в ампулах; чиста настоянка конвалії. З конвалії далеко-східної отриманий препарат «Конвафлавін», також відомий всім «Корвалол».

Настоянка конвалії входить до складу ряду готових лікарських форм: краплі конвалієво-валеріанові; конвалієво-валеріанові з бромідом натрію; конвалієво-валеріанові з адонізидом; конвалієво-валеріанові з бромідом і адонізидом; краплі конвалієво-пустирникові.